

**КОЛЕДЖ
ПРИВАТНОГО ВИЩОГО НАВЧАЛЬНОГО ЗАКЛАДУ
УНІВЕРСИТЕТУ КОРОЛЯ ДАНИЛА**

Циклова комісія з архітектури, будівництва та дизайну

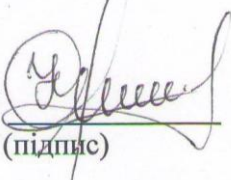
«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Директор Коледжу

І.В.Варварук
«30» серпня 2018 р.

**МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ
ЩОДО ВИКОНАННЯ КУРСОВОЇ РОБОТИ
З НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«КОМПОЗИЦІЯ»
зі спеціальності 191 «Архітектура та містобудування»**

Розробник: ст. викладач кафедри дизайну Кухар Г.М.

Методичні вказівки щодо виконання курсового проекту затверджені на засіданні циклової комісії з архітектури, будівництва та дизайну.

Протокол від "29" серпня/2018 року № 1.

Голова циклової комісії
(підпис) Н.І.Золотарчук
(прізвище та ініціали)

2018–2019 навчальний рік

ЗМІСТ:

Загальні положення	3
Тематика курсової роботи	4
Етапи виконання завдання	
Етап 1. Аналіз теми.....	5
Етап 2. Визначення концепції об'ємно-просторового проектування	5
Етап 3. Пошуково-ескізний етап.....	5
Етап 4. Конструктивний аналіз об'ємної форми.....	5
Етап 5. Графічний етап роботи.....	6
Етап 6. Виконання об'ємно-просторової композиції архітектурного макетування.....	6
Структура курсової роботи:	
Графічна частина.....	7
Проектно-макетна частина.....	7
Критерії оцінювання курсової роботи	8
Рекомендовані інформаційні джерела	9
Додатки (прикладі студентських робіт)	10

ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Курсова робота виконується студентами з метою розвитку об'ємно-просторового мислення, пізнання, виховання відчуття співрозмірності і гармонії, активізації творчої думки. В результаті вивчення теоретичної частини курсу і закріплення знань в процесі виконання курсової роботи студенти засвоюють базові закономірності побудови об'ємно-просторових форм, основні засоби композиції, її види та характеристики. Також вони набувають навичок самостійно визначати, якими засобами на основі кількісних змін просторових форм та їх поєднань можна отримати емоційно-виразну і змістовну композицію та здобувають навички макетування як одного із засобів вираження архітектурної думки.

Мета курсової роботи: поглиблення теоретичних та практичних знань, отриманих за час вивчення курсу «Композиція», закріплення способів трансформації поверхні, законів композиції, методів роботи з об'ємом, формування навичок роботи в матеріалі.

Завдання курсової роботи полягає в створенні студентом макету абстрактної об'ємної структури засобами композиції та при допомозі вивчених закономірностей її гармонізації.

- Засвоїти основи архітектурної композиції.
- Застосовувати системність та масштабність макетування на основі геометричних властивостей моделювання об'єму.
- Застосовувати засоби раціонального та ірраціонального пропорціювання та ритмічності.
- Використовувати основні класичні геометричні форми та їх похідні.
- Набути навички самостійного аналізу візуального матеріалу.
- Удосконалити техніки роботи в матеріалі.
- Оволодіти навичками оформлення текстової, графічної інформації.
- Набути досвіду соціалізації при захисті власних творчих здобутків.

При виконанні курсової роботи студент зобов'язаний:

- ✓ Показати свої теоретичні знання з дисципліни «Композиція»
- ✓ Виявити свої творчі здібності, уміння аналізувати поставлене завдання, здатність збирати та порівнювати інформацію
- ✓ Продемонструвати свою фаховість, розуміння об'єму та процесу його формотворення, професійний рівень пропонованих конструктивних рішень, запропонувати авторську концепцію.
- ✓ Показати свої технологічні навички викреслювання розгорток, відчуття матеріалу
- ✓ Виявити здатність діяти самостійно, концептуально, творчо.

ТЕМАТИКА КУРСОВОЇ РОБОТИ

Визначальними факторами при формуванні теми курсової роботи є мета і завдання.

Тематика курсової роботи підбирається індивідуально студентом. Тема курсової роботи: «Засоби об'ємно-просторового макетування».

Завдання студенти виконують в системі та масштабі об'ємного макетування на основі геометричних властивостей моделювання архітектурного об'єму (форми, маси, конфігурації) та технології макетних робіт (особливості креслення розгорток, бігування згинів, склеювання елементів, скріплення частин цілого).

Студент повинен запропонувати кілька пошукових ескізних рішень, після їх обговорення з викладачем він може вибрати найкращий варіант, удосконалити його, пропрацювати його графічно, задавши відповідні умовні розміри зі збереженням масштабності і пропорцій композиційного рішення.

Виконання курсової роботи ведеться поетапно відповідно з затвердженим графіком.

Після завершення роботи все оформлюється належним чином і відбувається захист курсової роботи перед викладачем та студентами групи. Творчі вирішення об'ємно-просторових композицій демонструються на виставці для загального огляду.

ЕТАПИ ВИКОНАННЯ ПРОЕКТУ

Структурування основних етапів роботи над завданнями курсової дозволяє студентам найбільш оптимально організовувати самостійну роботу, визначитися з послідовністю її виконання, допомагає контролювати відсоток її готовності, стимулює до самоорганізації та організації робочого місця.

Етап 1. Аналіз теми.

Після отримання завдання студент приступає до збору та аналізу інформації із запропонованої тематики:

- ✓ Підбирає необхідну літературу та Інтернет ресурс;
- ✓ Вивчає аналоги та прототипи в існуючих архітектурних рішеннях;
- ✓ Вивчає макетні пропозиції відомих архітекторів;
- ✓ Знайомиться з матеріалами для виготовлення макетів;
- ✓ Вивчає види макетів у архітектурі та дизайні і їх особливості, пропорціювання, рівень деталізації;

Вивчення підготовчого матеріалу дозволяє студенту сформулювати для себе максимально точне уявлення про вимоги до рівня його роботи, стає основою для творчих концептуальних рішень проектування та макетування об'ємно-просторової композиції.

Етап 2. Визначення концепції об'ємно-просторового проектування

При створенні власної концепції проектування абстрактних об'ємних композицій студент формує оригінальну авторську ідею, враховуючи засоби, способи, методи, технологічні особливості її втілення в матеріалі. Проектна ідея ґрунтується на результатах допроектного аналізу аналогів та прототипів, детальному вивченні проектних пропозицій та їх реалізацій. На даному етапі рекомендовано визначитися з видом об'ємної композиції, її характером, елементами, що будуть основними чи підпорядкованими, з елементами композиційної рівноваги, статичності чи динамічності, оскільки це дозволить студенту виконати проектно-графічну частину курсової роботи. Весь проведений етап дає можливість затвердити концептуальне вирішення роботи.

Етап 3. Пошуково-ескізний етап

На цьому етапі, опираючись на свою тематику і застосовуючи затверджений набір геометричних фігур, студент виконує 5-6 робочих ескізів, рішення в яких не схожі між собою. Спільно з викладачем обговорюються всі варіанти, їх переваги та недоліки, можливість реалізації в матеріалі.

Етап 4. Конструктивний аналіз об'ємної форми

У затвердженому варіанті ескізу проаналізувати емоційно-психологічну, логічну, творчу та конструктивну складові. Студент на цьому етапі повинен усвідомити технологічну можливість переходу з площини (аркуш з ескізом) у об'ємність проєктованого об'єкту. Конструкції макетних форм повинні накладатися, дотикатися, врізатися один в одного, створюючи при цьому міцну просторову форму без порушення пропорційності, рівноваги, ритму, без

зміщення композиційного центру. Після якісного конструктивного аналізу студент може виконувати графічну частину курсової роботи.

Етап 5. Графічний етап роботи.

При виконанні цього етапу студент задає лінійні розміри кожного геометричного елемента композиції, слідкує за збереженням їх форми і пропорцій, викреслює цілісний проєктований об'єкт у трьох виглядах та аксонометричній проєкції. Зображенню в аксонометричній проєкції надає світлотіньових характеристик, отримавши таким чином практично наочне зображення проєктованого об'єкту об'ємно-просторової композиції. При викреслюванні проєкту студент має можливість усвідомити всі особливості конструктивної будови, геометричної конфігурації, розмірів, співвідношень елементів до цілого. Формотворчий аспект цього етапу забезпечує якісне виконання макету.

Етап 6. Виконання об'ємно-просторової композиції архітектурного макетування

Цей етап є завершальним у роботі, вимагає навиків роботи з папером та картоном, вміння виконувати розгортки за кресленнями графічної частини, зосередженості і точності. Макет виконують у масштабі 1:1 відносно підготовлених креслень. Для роботи застосовують макетний картон та папір щільністю 160-200 г/м². На даному етапі остаточно редагується зміст пояснювальної записки.

СТРУКТУРА КУРСОВОЇ РОБОТИ

У загальних випадках структура курсової роботи містить у собі:

1. Графічну частину
2. Проектно-макетну частину

Графічна частина

Об'ємна композиція є такою, що побудована на трьохмірних осях, складові елементи якої досить щільно розміщені один відносно одного і не утворюють між собою значного простору. Вона характеризується майже рівним розподілом мас. Об'ємна композиція складається з елементів, які щільно дотикаються або врізаються один в один, не утворюючи великих площин і просторів між ними. Вона повинна рівноцінно сприйматися з усіх сторін.

Графічна частина курсової роботи передувє макетній і передбачає ескізні пошуки, точну графічну подачу ідеї, аналіз ірраціонального пропорціонування «золотого перетину», конструктивний аналіз застосовуваних елементів композиції, викреслювання затвердженої концепції.

Зазвичай завдання щодо створення формальної об'ємної композиції передбачає поєднання заданих геометричних фігур. Затверджене ескізне рішення необхідно викреслити в трьох ортогональних проекціях та в аксонометрії (найчастіше ізометричне зображення). Таке наочне зображення повинно бути заштриховане з передачею тіней і виявленням повітряної перспективи. Їх об'єми повинні читатися завдяки різниці світлотіньового моделювання з використанням ліній.

Отже, графічна частина складається з трьох аркушів формату А-3:

- 1 аркуш** – напис «Курсова робота з композиції», пошукові ескізи та аналіз пропорцій «золотого перетину»;
- 2 аркуш** – ортогональні проекції;
- 3 аркуш** – 3D відображення об'ємної композиції в аксонометрії з пропрацюванням тоном.

Проектно-макетна частина

В графічній частині курсової роботи «Засоби об'ємно-просторового макетування» розроблено абстрактну архітектурну композицію із застосуванням геометричних фігур. На основі заданих в ортогональних проекціях розмірів виконати макет у масштабі 1:1.

Техніка виконання: паперове моделювання (викреслювання розгорток, вирізання, бігування, склеювання деталей, монтаж окремих елементів у цілісну композицію).

Матеріали: картон макетний, папір щільністю 160 – 200 г/м², картон палітурний, клей на вибір - Момент «Кристал», «Pasc», «Титан».

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ПРИ ВИКОНАННІ ТА ЗАХИСТІ КУРСОВОЇ РОБОТИ

Шкала університету	Національна шкала	Шкала ECTS
90 – 100 балів	5 – відмінно	A
80 – 89 балів	4 – дуже добре	B
65 – 79 балів	4 – добре	C
55 – 64 балів	3 – задовільно	D
50 – 54 балів	3 – достатньо	E
35 – 49 балів	2 – незадовільно	FX
1 – 34 балів	2 – неприйнятно	F

При оцінюванні якості виконання та захисту курсової роботи викладач (комісія) враховують проведений студентом аналіз теми, методичних вказівок, інформаційних джерел, рівень творчості у роботі над концепцією, розуміння конструктивності і просторової структури композиції, акуратність при роботі над графічною і макетними частинами, володіння студентом професійною термінологією, фаховість і здатність аргументовано захищати свої творчі рішення, думки, погляди.

Таким чином, якість виконання даної курсової роботи оцінюється в межах від 0 до 70 балів, а результати захисту – від 0 і до 30 балів.

Загальна підсумкова оцінка при захисті курсової роботи складається з суми балів за якість кожного етапу виконання, та кількості балів за змістовність і професійність захисту.

До залікової відомості заносять сумарні результати в балах, отримані при безпосередньому виконанні творчої роботи та за її захист.

Студент, що не виконав курсову в зазначений навчальною частиною закладу термін, допрацьовує її самостійно. Консультації у цьому випадку організуються з урахуванням причин відставання. Рішення про організації консультацій виносить кафедра на підставі заяви студента.

Відповідно до заяви студента та рівня готовності курсової роботи завідувач кафедри призначає день засідання комісії для захисту роботи.

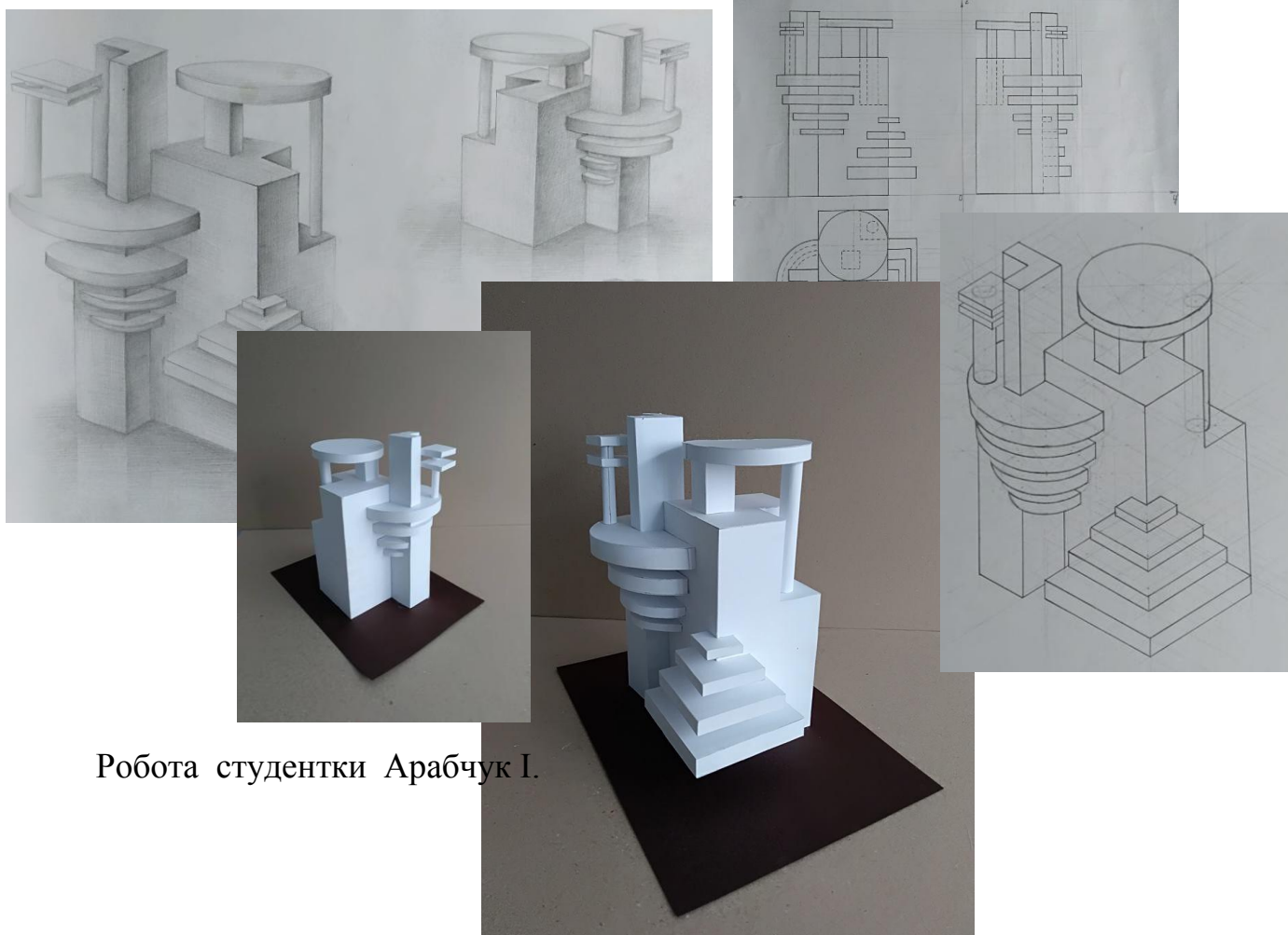
У випадку одержання незадовільної оцінки на захисті студент має право на отримання нового завдання для курсової роботи для повторного проектування з дисципліни.

Рекомендовані інформаційні джерела

1. Мороз І. Структура дипломних, кваліфікаційних робіт та вимоги до їх написання, оформлення та захисту. Київ: «Курс», 1997. 56с.
2. Основні вимоги до дисертацій та авторефератів/ Бюлетень ВАК України 2000. №2. Спеціальний випуск. С. 9-19
3. Обідняк М., Білінська О. Архітектурна композиція: навч. посіб. Львів: Видавництво Львівської політехніки, 2011. С.39-94
4. Житкова Н., Зимина С. Композиція: навч. посіб. Київ: редакційно-видавничий відділ Київського національного університету будівництва і архітектури, 2012.
5. Михайленко В., Яковлев М. Основи композиції (гнометричні аспекти художнього формотворення): навч. посіб. Київ: Каравела, 2004. 304 с.
6. Волкотруб І. Основы художественного конструирования (моделирование материалов и биоформ). Киев: Высшая школа, 1982. 152с.
7. Реферат «Об'ємно-просторова композиція»: веб-сайт UKRBUKVA. net.: <https://ukrbukva.net/page,4,102037-Ob-emno-prostranstvennaya-kompoziciya.html> (дата звернення 10.12.2018)

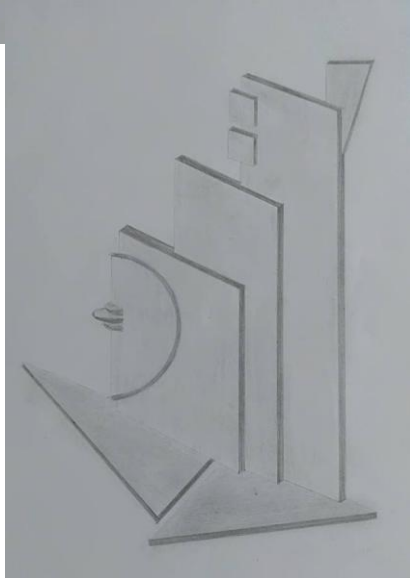
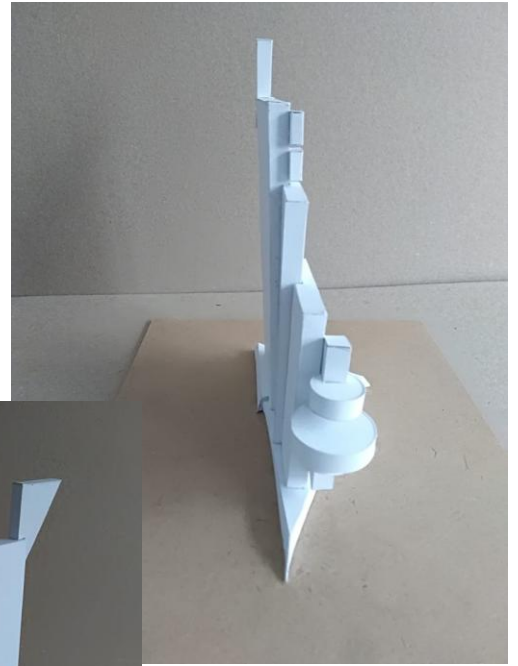
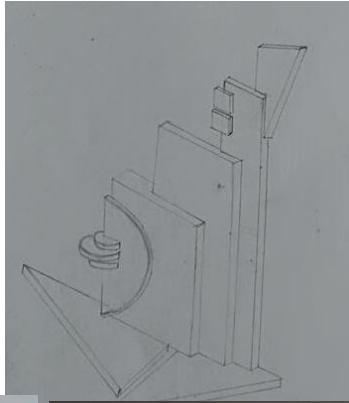
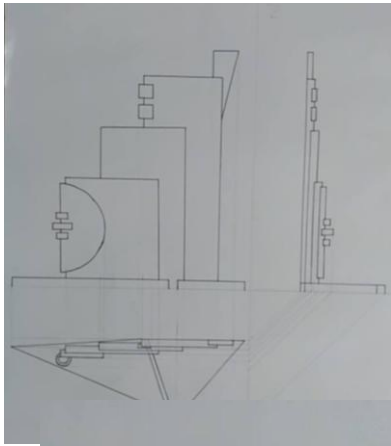
Додатки

Робота студентки Арабчук І.

Робота студентки Маланюк А.

Робота студента Флейчука В.

Зразки студентських макетів

